

فعالیت های علمی سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی در رابطه با تدوین مبانی نظری کتابخانه دیجیتالی

محمد نعیم آبادی^۱

انتشار کتاب "کتابخانه دیجیتالی: مبانی نظری، محتوا، ساختار، سازماندهی، استانداردها و هزینه ها (همراه با نگاهی به برخی کتابخانه های دیجیتالی خارجی و داخلی)" تالیف زهرا نبوی و دکتر رحمت الله فتاحی شاید نخستین گام سازمان برای تدوین و انتشار مبانی نظری ایجاد و راه اندازی یک کتابخانه دیجیتالی در سال ۱۳۸۴ بود. این کتاب که هم اکنون در آستانه چاپ سوم و ویرایش جدید خود قرار دارد توسط کتابدار پیشین و مشاور علمی سازمان به رشته تحریر درآمد و جای خود را در محافل علمی و دانشگاهی نیز به خوبی باز نمود.

پیش از تدوین این کتاب، کمیته کتابخانه دیجیتالی سازمان نیز در سال ۱۳۸۱ تشکیل گردید و با تدوین آیین نامه کتابخانه دیجیتالی و برگزاری بیش از ۵۰ جلسه کاری تاکنون گام های موثری را در تدوین مبانی نظری کتابخانه دیجیتالی برداشته است.

هم اکنون نیز دو نفر از کارشناسان سازمان که در مقطع کارشناسی ارشد در حال تحصیل می باشند، پایان نامه های خود را با حمایت سازمان با عناوین ذیل در این حوزه در دست تألیف دارند:

- ۱- بررسی قابلیت های جستجو و نمایش نرم افزارهای کتابخانه دیجیتالی ایران (دانشگاه آزاد اسلامی)
- ۲- امکان سنجی ایجاد کتابخانه دیجیتالی در سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی (دانشگاه پیام نور)

به موارد فوق برگزاری همایش ها و کارگاه های مختلفی را که در این حوزه برگزار شده است نیز می توان اضافه نمود. در سال گذشته، سازمان با همکاری شرکت های مطرح نرم افزاری در این حوزه، سه همایش را با عناوین ذیل برگزار نمود:

- ۱- همایش ارتباط ساخت یافته و معنی دار در نرم افزارهای کتابخانه دیجیتالی / ۹ تیر ۸۹
- ۲- همایش کتابخانه دیجیتالی مفهومی متفاوت کاربردی روزافزون / ۷ مهر ۸۹
- ۳- همایش زیرساختها و رویکردهای توسعه کتابخانه دیجیتالی / ۵ آبان ۸۹

آنچه عنوان شد اشاره ای بود به جنبش علمی آغاز شده در این سازمان برای راه اندازی و شکل دهی علمی و پایدار کتابخانه دیجیتالی آستان قدس رضوی که همچنان نیز ادامه دارد. اکنون و در شرایط فعلی سازمان در مرحله انتخاب نرم افزار کتابخانه دیجیتالی قرار دارد و در این رابطه مطالعات گسترده ای به صورت نظری و عملی جهت تعیین امکانات و ویژگیهای مطلوب یک نرم افزار ایده آل برای کتابخانه های دیجیتالی در حال انجام است. امید می رود که حاصل این تلاش ها و مطالعات علمی در حال انجام در این حوزه منجر به راه اندازی "کتابخانه دیجیتالی رضوی" در آینده نزدیک گردد.

^۱ رئیس اداره فناوری اطلاعات سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، naimabady@gmail.com